

Biuletyn
Polonistyczny

NAUKA DLA
SPOŁECZEŃSTWA

Newsletter projektu

NR 5
LUTY 2025

Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata

o projekcie

Szanowni Państwo,

Zapraszamy do zapoznania się z najnowszymi informacjami dotyczącymi projektu, który wyrósł z potrzeby zaangażowania we współczesny świat i pokazania, że poloniści mają mu wiele do zaoferowania, a polonistyka, czy szerzej - humanistyka, daje narzędzia, by się w tym świecie odnaleźć, pomóc go zrozumieć, wyjść naprzeciw jego problemom.

O naszych działaniach projektowych będziemy Państwa informować w rozsyłanych cyklicznie newsletterach, które można zaprenumerować po zalogowaniu do "Biuletynu Polonistycznego" i wybraniu w ustawieniach newslettera opcji: "okazjonalny".

Życzymy inspirującej lektury!

Zespół projektu "Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata"

Myśl przewodnia projektu:

POLONISTYKA ZAANGAŻOWANA

📌 wydarzenia

We wtorek 11 marca 2025 roku w godz. 17:30–19.00 odbędzie się kolejne **otwarte seminarium online "O niepełnosprawnościach w książkach dla dzieci i młodzieży", które poprowadzi Ewa Pakalska** – bibliografka współtworząca kolekcję tematyczną poświęconą studiom o niepełnosprawności w projekcie "Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata".

Spotkanie będzie poświęcone problematyce niepełnosprawności w książkach dla niedorosłych. Zastanowimy się, czy warto mówić/pisać o niepełnosprawności? Jeśli tak, to jak? Przyjrzymy się, jak autorzy ujmują niepełnosprawność oraz integrację w swoich dziełach. Prześledzimy na przykładzie wybranych tytułów, jakie reprezentacje (o ile w ogóle) mają osoby z niepełnosprawnościami w najnowszej literaturze dla dzieci i młodzieży (wydanej w Polsce).

Link do spotkania na platformie [Google Meet](#).

Ewa Pakalska – absolwentka studiów: wiedza o teatrze (UAM), bibliologia i zarządzanie informacją (UMK), studiów podyplomowych „Literatura dla dzieci i młodzieży wobec wyzwań współczesności” (UW). Dokumentalistka w Pracowni Bibliografii Bieżącej Instytutu Badań Literackich PAN. Współautorka „Polskiej Bibliografii Literackiej”. Interesuje się literaturą dla dzieci i młodzieży, problematyką komiksu i powieści graficznej oraz studiami o niepełnosprawności.

📌 aktualnie pracujemy nad...

- **realizacją podcastów:**

- > **wywiadu dr Klaudii Mucy-Małek** z redaktorkami numerów maladycznych "Ruchu Literackiego"

- nr 4/2023: *Choroba jako narracja: teorie i interpretacje* pod red. Iwony Boruszkowskiej (Wydział Polonistyki UJ) i Marii Świątkowskiej (Wydział Polonistyki UJ) oraz nr 5/2023: *Dyskurs maladyczny – figury i ontologie* pod red. Joanny Szewczyk (Uniwersytet Jagielloński) i Wiktorii Kulak (Uniwersytet Jagielloński). Będą lada dzień!

- > rozmowy z Marcinem Miłką, przeprowadzonej przez Piotra Bordzoła i Karolinę Malinowską

Marcin Miłko jest polonistą łączącym różne kompetencje i zainteresowania zawodowe. Jest nauczycielem języka polskiego w szkole podstawowej, pracownikiem Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, gdzie przygotowuje rozprawę doktorską i prowadzi zajęcia dydaktyczne, a ponadto doradcą zawodowym, trenerem

i coachem w Związku Harcerstwa Polskiego, lektorem języka polskiego jako obcego. Opowie o swojej ścieżce kariery, o swoich motywacjach i planach.

> nawiązaniem współpracy z kolejnymi instytucjami, które chciałyby informować o swojej działalności na łamach "Biuletynu Polonistycznego".

➤ efekty projektu

- Tekst ***Tkanka pamięci wobec żywiołów*** – relacja z seminarium *Ekokrytyka i akwakrytyka: między praktyką artystyczną a humanistyką zaangażowaną*, poprowadzonego przez dr hab. prof. PAN Justynę Tabaszewską 17 grudnia 2024, z udziałem dr hab. prof. PAN Anny Barcz i dr hab. prof. UAM Marianny Michałowskiej. Podczas spotkania rozmawialiśmy nie tylko o bogatej tradycji w badaniach ekokrytycznych w Polsce i na świecie, ale również o najbardziej palących problemach klimatycznych, na które te badania próbują odpowiedzieć. Pomimo odmiennego rozłożenia akcentów i punktów widzenia: literaturoznawczyni i badaczki sztuk wizualnych, dyskusja doprowadziła do wspólnych wniosków, związanych m.in. z koniecznością edukacji oraz pogłębienia kompetencji, które pozwolą zrozumieć trudności związane z kryzysem hydrologicznym i klimatycznym.
[Link do tekstu w "Biuletynie Polonistycznym".](#)
- **W stronę humanistyki architektonicznej – wywiad** z Krystyną Ilmurzyńską, Włodzimierzem Pesselem i Andrzejem Skalimowskim rozmawia Aleksandra Wójtowicz, na podstawie odcinka podcastu *Co humanistyka może dać architektom? Rozmowa o przestrzeni, społeczeństwie i literaturze*.
[Link do wywiadu w "Biuletynie Polonistycznym".](#)
- **dwa odcinki podcastu – rozmowy Marty Chojnackiej-Kuraś z Prof. Hanną Serkowską**, literaturoznawczynią, italianistką. Obszar jej zainteresowań, początkowo związany ściśle z kulturą, językiem i literaturą Włoch, stopniowo poszerzał się o zagadnienia komparatystyki, teorii i krytyki literackiej, problemy historii i historiografii, a także *ageing studies* (studia nad starzeniem się) i humanistyki medycznej. Jest autorką m.in. książki "Co z tą starością? O starości i chorobie w europejskiej literaturze i filmie" (2018) oraz współredaktorką numeru „Tekstów Drugich” (1/2021) poświęconego medycynie narracyjnej.

Rozmowy wysłuchacie w dwóch częściach:

[Medycyna, która działa przez komunikację. Rozmowa z prof. Hanną Serkowską \(cz. 1\):](#)

Co spowodowało, że Prof. Hanna Serkowska zainteresowała się tematyką medyczną? Jakie doświadczenia życiowe i lekturowe miały na to wpływ? Dlaczego jej zdaniem powinno się mówić raczej o medycynie komunikacyjnej, a nie o narracyjnej? I jak postrzega rozwój medycyny narracyjnej (czy też komunikacyjnej) w innych krajach (m.in. we Włoszech i Holandii) oraz szanse na jej dalszy rozwój?

[Kiedy jutro nie jest projektem, tylko nadzieją. Rozmowa z prof. Hanną Serkowską \(cz. 2\)](#): czym są ageing studies (studia nad starzeniem się), dlaczego stygmatyzuje się ludzi starych, czy demencja zawsze musi być postrzegana jako strata i dlaczego potrzebujemy metafor, żeby mówić o chorobie? Dlaczego nie można odsłaniać starego kobiecego ciała? Ile razy można mówić chorej na demencję mamie, że tata nie żyje? Dlaczego „metafory są dla chorego jak szlafrok i kapcie”? I dlaczego Susan Sontag nie cytuje Virginii Woolf?

W opisach podcastów znajdziecie odnośniki i informacje bibliograficzne o wspomnianych w rozmowach materiałach, inicjatywach i publikacjach!

- **Opisy instytucji** prowadzących działalność polonistyczną, w tym:

[Instytutu Kulturoznawstwa na Wydziale Humanistycznym Katolickiego Uniwersytetu Lowańskiego \(Katholieke Universiteit Leuven\)](#)

Na początku lat 2000 powstała w KU Leuven Katedra Języka i Literatury Polskiej. Od 2006 do 2016 roku – kiedy władze uniwersyteckie postanowiły zamknąć slawistykę w Leuven – katedrę polonistyki objął Prof. Kris Van Heuckelom. W następnych latach część kadry akademickiej została przeniesiona na brukselski kampus KU Leuven, gdzie zaczęto kształcić polonistów w ramach lingwistyki stosowanej.

Zachęcamy również do obejrzenia krótkiego filmu, który nadesłał Prof. Kris Van Heuckelom: [KU Leuven – studia polonistyczne – Geopolonistyka bis.mp4](#)

[Katedry Języków Słowiańskich na Wydziale Filologicznym Przykarpackiego Uniwersytetu Narodowego im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankiwsku.](#)

- **Udostępniliśmy w “Biuletynie Polonistycznym” dwie ankiety**, które pozwolą Wam dzielić się informacjami o Waszej działalności:

> [ankiet dotyczących działalności badacza oraz instytucji](#)
(można wypełnić jedną lub dwie: badacza i instytucji)

> [ankietę o publikacjach i działalności w zakresie medycyny narracyjnej, humanistyki medycznej, literaturoznawstwa architektonicznego i humanistyki architektonicznej oraz studiów o niepełnosprawności](#) (w ramach ankiety można wybrać zakres tematyczny, którym interesuje się ankietowany).

Zachęcamy do śledzenia naszych działań
w mediach społecznościowych
i subskrypcję naszego newslettera

Będziemy wdzięczni za wszelkie uwagi, propozycje i spostrzeżenia!
Informujemy również, że istnieje możliwość włączenia się w nasze
działania na zasadach wolontariatu.

Biuletyn
Polonistyczny

Dofinansowano ze środków budżetu państwa w ramach
programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą
„Nauka dla Społeczeństwa II”,
nr projektu Nds-II/SP/0264/2024/01
kwota dofinansowania 618 218 zł.

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

NAUKA DLA
SPOŁECZEŃSTWA

zespół badawczy

Mariola Wilczak	Instytut Badań Literackich PAN
humanistyka cyfrowa, polonistyka, biografistyka, edytorstwo	kierownicza Geopolonistyka, bibliografia literacka, promocja

Magdalena Popiel	Międzynarodowe Stowarzyszenie Studiów Polonistycznych, Wydział Polonistyki UJ
Geopolonistyka	ekspertka

Justyna Tabaszewska	Instytut Badań Literackich PAN
ekokrytyka, badania nad pamięcią	ekspertka

Beata Koper	Wydział Filologiczny Uniwersytetu Opolskiego
humanistyka medyczna, bibliografia literacka	ekspertka

Tomasz Chachulski	Instytut Badań Literackich PAN, Międzynarodowe Stowarzyszenie Studiów Polonistycznych
edytorstwo naukowe	Geopolonistyka

Aleksandra Wójtowicz	Instytut Badań Literackich PAN
literaturoznawstwo architektoniczne	ekspertka

Marta Chojnacka-Kuraś	Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego
językoznawstwo, komunikacja medyczna, semantyka	ekspertka

Magdalena Szarota	Uniwersytet w Lancaster; Stowarzyszenia Kobiet Niepełnosprawnych ONE.pl
studia nad niepełnosprawnością	ekspertka

Ewa Pakalska	Instytut Badań Literackich PAN
studia nad niepełnosprawnością	ekspertka, bibliografia

Klaudia Węgrzyn	Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
historia sztuki, studia pamięciowe, humanistyka środowiskowa	bibliografia, promocja

Piotr Bordzoł	Instytut Badań Literackich PAN
polonistyka, Geopolonistyka, kompetencje polonisty na rynku pracy	wykonawca

Iwona Przybysz	Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego
Geopolonistyka, krytyka literacka, historia przekładu	wykonawczyni

Karolina Malinowska	Wydział Filozoficzny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
filozofia medycyny i psychologii, kompetencje polonisty na rynku pracy	wykonawczyni

Przemysław Górecki	Ośrodek Studiów Amerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego
teoria literatury, queer studies, gender studies	Geopolonistyka

Klaudia Muca	Uniwersytet Jagielloński
afazja, studia nad niepełnosprawnością	promocja, bibliografia